

Miljoenennota 2010

In de miljoenennota wordt duidelijk beschreven wat we met z'n allen natuurlijk al lang wisten: sinds medio vorig jaar is de Nederlandse economie in een zeer diepe recessie terechtgekomen met een economische krimp van maar liefst 5 procent in 2009. Aan die dip komt volgend jaar een einde, omdat de economie dan naar verwachting niet verder zal krimpen, maar helaas ook nog niet zal gaan groeien.

De recessie heeft zeer ingrijpende gevolgen voor de werkgelegenheid. De werkloosheid loopt op van 4 procent in 2008, via 5,25 procent in 2009 naar vermoedelijk 8 procent in 2010. Zelfs bij terugkeer van de economische groei zal het jaren duren om de werkloosheid weer op het oude niveau terug te brengen. Om dat te stimuleren heeft het kabinet met de sociale partners een sociaal akkoord afgesloten waarin men zich committeert aan het tegengaan van langdurige werkloosheid en het bevorderen van een verantwoorde loonontwikkeling. Opvallend is dat de koopkracht in 2009 voor de meeste mensen nog flink is gestegen, enerzijds omdat er vaak nog lopende CAO-afspraken waren, op grond waarvan de lonen omhoog gingen, anderzijds omdat de inflatie door de recessie aanzienlijk lager is uitgevallen dan aanvankelijk werd voorzien. In 2010 daalt de koopkracht voor de meeste mensen licht, veelal tussen 0,25 procent en 0,75 procent. Gegeven de recessie valt dat nog alleszins mee.

Overheidsfinanciën

De overheidsfinanciën zijn ook fors geraakt. De Minister van Financiën heeft eind vorig jaar voor onvoorstelbare bedragen 'eerste hulp' moeten verlenen

aan banken en verzekeraars, om te voorkomen dat deze zouden omvallen (het gaat om circa 50 miljard euro). Dit betreft echter veelal 'investeringen' die via toekomstige verkoop van aandelenbelangen, tussentijdse rente- en dividendontvangsten en aflossingen van leningen weer zullen worden terugverdiend/betaald. Veel ernstiger is echter dat het saldo van de structurele inkomsten en uitgaven van de overheid is omgeslagen van een overschot van bijna 1 procent van het BBP in 2008 naar een tekort van 4,8 procent van het BBP in 2009. In 2010 stijgt dit tekort naar verwachting verder tot maar liefst ruim 6 procent. Door de tekorten in 2009 en 2010 stijgt de staatschuld met maar liefst 70 miljard euro. Die hogere schuld leidt ook tot toenemende rentelasten voor de staat (bij een rente van 3 procent gaat het al om een extra rentelast van 2,1 miljard euro per jaar). Het is dus meer dan duidelijk dat er aanvullende acties van het kabinet nodig zijn om de overheidsfinanciën weer op orde te brengen: zoals het nu gaat, kan het immers niet door blijven gaan. Deze aanvullende acties zullen ingrijpend en pijnlijk worden. Er moet immers een financieel gat van ruim dertig miljard euro op jaarbasis worden gedicht.

Stimuleringspakket

Het kabinet heeft ervoor gekozen om in deze periode van zware economische tegenwind nog niet direct in te zetten op een forse reductie van het begrotingstekort. Er is in eerste instantie voor gekozen, via steun aan banken en verzekeraars, het spaargeld van burgers veilig te stellen en de kredietverlening door banken weer op gang te brengen. Daarnaast heeft het kabinet via een stimuleringspakket ter waarde van circa 6 miljard euro geprobeerd de Nederlandse economie en werkgelegenheid te stimuleren. Bovendien zijn de overheidsuitgaven door de werking van de automatische stabilisatie die in de begrotingsregels is opgenomen, op peil gebleven. Dit heeft een nog sterkere economische krimp voorkomen.

Saneringstraject

Vanaf 2011 is het wat het kabinet betreft echter menens. Er moet dan serieus begonnen worden met het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Voorwaarde is wel dat dit saneringstraject het broze herstel van de economie niet mag schaden. In verband daarmee stelt het kabinet het moment waarop met de financiële sanering wordt begonnen en de omvang waarmee het begrotingstekort per jaar moet worden teruggedrongen, afhankelijk van de mate waarin de Nederlandse economie zich herstelt. Als schot voor de boeg geeft het kabinet al wel aan dat ter versterking van de financiële houdbaarheid een structurele beheersing van de zorguitgaven zal moeten worden gerealiseerd, dat het eigenwoningforfait voor dure woningen geleidelijk verder zal worden verhoogd en dat de AOW-leeftijd – rekening houdend met zware beroepen – geleidelijk zal worden verhoogd tot 67 jaar. Dit moet bijdragen aan de toekomstige betaalbaarheid en toeganke-

lijkheid van collectieve voorzieningen, zoals zorg, sociale zekerheid en pensioen.

Te grote voet

Verontrustend is wel dat ook als de economie zich herstelt en jaarlijks, zoals we voor de crisis gewend waren, weer met circa 2 procent gaat groeien, het begrotingstekort nauwelijks 'vanzelf' terugloopt en de staatsschuld verder op blijft lopen. Daar komt nog bij dat Nederland de laatste jaren gemiddeld ook nog eens circa 10 miljard euro per jaar aan aardgasopbrengsten heeft ontvangen, maar ook dat geld is verdwenen in de collec-

tieve sector. Er is dus maar één conclusie mogelijk: we leven in Nederland met z'n allen op te grote voet. Het kabinet stelt dat niets doen geen optie is omdat anders de rekening volledig op de toekomstige generaties wordt afgewenteld. Daar heeft het kabinet gelijk in; er moet dus iets gedaan worden. Maar het (verder) verhogen van de collectieve lasten is echter ook geen uitweg, ook niet tijdelijk, omdat de collectieve lastendruk in Nederland al erg hoog is. Verstandig, toekomstgericht en houdbaar beleid zou zich dan ook primair moeten richten op het beperken van de overheidsuitgaven. Dat is op korte termijn

misschien pijnlijk, maar voor de ontwikkeling van de BV-Nederland op lange(re) termijn uitermate noodzakelijk. Bovendien is het verhogen van de collectieve lasten ook een vorm van afwenteling, maar dan naar het deel van de huidige (werkende) generaties dat Nederland economisch en financieel op de been houdt. Het draagvlak bij deze groepen om steeds maar (meer) mee te blijven betalen aan de (stijgende) overheidsuitgaven neemt niet voor niets af; solidariteit kent ook een grens. Het zou niet verbazen als dit laatste bij de verkiezingen in het voorjaar van 2011 een belangrijke rol gaat spelen.

Stilte voor de storm

Op Prinsjesdag heeft het kabinet wederom het jaarlijkse Belastingplan gepresenteerd. In deze plannen, die wat betreft wetteksten en toelichting bij elkaar ongeveer de dikte hebben van een ouderwets telefoonboek, zijn per saldo nog geen echt ingrijpende lastenverzwaringen opgenomen. Maar dat is helaas stilte voor de storm. Om het door de economische crisis sterk gestegen overheidstekort stap voor stap te reduceren, zullen de komende jaren onherroepelijk in het teken komen te staan van ingrijpende ombuigingen. Op vele beleidsterreinen zal een besparing van 20 procent moeten worden gerealiseerd, terwijl er ook een studiec commissie in het leven is geroepen die een nieuw belastingstelsel moet gaan ontwikkelen. Dit alles moet plaatsvinden in het kader van het uitwerken van ambities en idealen voor Nederland in 2020. Die ambities vat het kabinet kern-

achtig samen in: samen slimmer, sterker, schoner, solide en solidair. Al die plannen moeten voor de volgende zomer uitgewerkt zijn, zodat het kabinet via het Belastingplan voor 2011 de eerste concrete (fiscale) stappen kan zetten om de overheidsfinanciën te saneren. Of dat ook gaat lukken zal sterk afhangen van de economische situatie op dat moment; bij een stevig economische herstel is het voor het kabinet immers gemakkelijker om uitgaven te verminderen en belastingen te verhogen (vooral omdat dit voor een deel 'vanzelf' gaat via minder uitkeringen en hogere belastingopbrengsten, omdat er meer mensen aan het werk zijn, meer wordt uitgegeven en er weer winst wordt gemaakt). Het is echter waarschijnlijk dat de politieke moed van het kabinet op dat moment een nog sterkere rol zal spelen. Als het kabinet 'de rit uitzit' zullen er immers in het voorjaar van 2011 Tweede Kamerverkiezingen zijn en dat kan een dilemma opleveren

voor het kabinet. Al te ingrijpende maatregelen zouden door de kiezer kunnen worden afgestraft, terwijl een te afwachtende houding met name door de oppositie kan worden uitgelegd als het wat al te gemakkelijk doorschuiven van de rekening naar het volgende kabinet en de volgende generatie.

Minder regels

Om de administratieve lasten te verminderen en onnodige regels te schrappen heeft het kabinet op Prinsjesdag twee afzonderlijke wetsvoorstellen ingediend: de fiscale vereenvoudigingswet en het wetsvoorstel uniformering loonbegrip.

Zie voor behandeling van deze wetsvoorstellen blz. 16 respectievelijk blz. 17. →

Belastingplan 2010

Staatssecretaris Jan Kees de Jager van Financiën is er in geslaagd om in het Belastingplan 2010 en enkele daarmee samenhangende wetsvoorstellen, een record aantal fiscale maatregelen op te nemen. Het zijn er zo veel dat deze niet allemaal in dit nummer van Fiscaal Advies kunnen worden toegelicht. Centrale thema's in het Belastingplan 2010 zijn: bevordering van innovatief ondernemerschap, vergroening en vereenvoudiging. Uiteraard bevat het Belastingplan ook dit jaar weer enkele maatregelen in het kader van het inkomensbeleid. Daarnaast worden er maatregelen rondom de eigen woning voorgesteld, evenals verhoogde boeten bij het niet tijdig doen van aangifte of het niet tijdig betalen van belasting. Net zoals elk jaar het geval is, kan het zijn dat de in het Belastingplan 2010 opgenomen maatregelen tijdens de parlementaire behandeling nog enigszins worden bijgesteld.

Ondernemerschap

Omdat ondernemers productief zijn, gericht zijn op groei en werkgelegenheid creëren (soms alleen voor zichzelf – zzp-ers – vaak ook voor anderen zodra zij werknemers in dienst nemen) vindt het kabinet ondernemerschap van groot belang voor de Nederlandse economie. In verband daarmee wordt een aantal specifiek op ondernemers gerichte maatregelen voorgesteld.

1. Verhoging en versoepeling van de MKB-winstvrijstelling

Via de MKB-winstvrijstelling wordt 10,5 procent van de winst vrijgesteld van inkomstenbelasting. Deze vrijstelling geldt thans alleen voor ondernemers die aan het zogenoemde 'urencriterium'

voldoen, dat wil zeggen: voor ondernemers die per jaar tenminste 1.225 uur aan hun onderneming besteden. Volgend jaar wordt die eis afgeschaft. Hierdoor komen hybride ondernemers (belastingplichtigen die naast een baan een onderneming hebben) en deeltijd-ondernemers (belastingplichtigen die in deeltijd ondernemen, bijvoorbeeld in combinatie met zorg voor kleine kinderen) voortaan ook in aanmerking voor de MKB-winstvrijstelling. Bovendien wordt de vrijstelling volgend jaar verhoogd van 10,5 procent naar 12 procent van de winst. Dit verlaagt de marginale belastingdruk op winstinkomen, bevordert de verdere doorgroei van ondernemingen en vergemakkelijkt de overstap van een uitkering of werk in loondienst naar ondernemerschap. Deze aanpassing kost de schatkist, rekening houdend met de aanscherping van de zelfstandigenaftrek en de verruiming van de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (zie hierna) per saldo bijna 100 miljoen euro per jaar.

2. Aanscherping zelfstandigenaftrek

Vanaf volgend jaar wordt de zelfstandigenaftrek nadrukkelijker gericht op het inkomen dat via de onderneming is gegenereerd. De hoogte van de zelfstandigenaftrek wijzigt niet en de jaarlijkse indexatie blijft volledig intact. De zelfstandigenaftrek blijft alleen toegankelijk voor ondernemers die aan het urencriterium voldoen. Nieuw is echter dat de zelfstandigenaftrek vanaf 2010 niet meer kan worden verrekend met ander inkomen, zoals loon of een VUT-uitkering. Deze aanscherping geldt overigens niet voor startende ondernemers: net zoals nu zullen zij de zelfstandigenaftrek inclusief de startersaftrek mogen blijven verrekenen met overig inkomen.

Indien de zelfstandigenaftrek door de hiervoor genoemde aanscherping vanwege een verlies of een te lage winst niet of niet volledig kan worden verrekend, kan het niet verrekenende deel van de zelfstandigenaftrek negen jaar vooruit worden gewenteld. Gevolg daarvan is dat ingeval in een volgend jaar weer voldoende winst wordt gemaakt, in dat jaar niet alleen de zelfstandigenaftrek van het desbetreffende jaar in aanmerking wordt genomen, maar ook de zelfstandigenaftrek die in de negen daaraan voorafgaande jaren door de aanscherping niet in aanmerking kon worden genomen. De werking van deze nieuwe opzet van de zelfstandigenaftrek kan aan de hand van het volgende voorbeeld worden geïllustreerd:

Voorbeeld

Ondernemer A voldoet aan het urencriterium en maakt in 2010 een winst van 1.000 euro. In dat jaar geniet hij ook een looninkomen van 25.000 euro. Op basis van zijn winst heeft A recht op het hoogste bedrag van de zelfstandigenaftrek ad 9.251 euro (cijfer 2009), maar door de aanscherping kan hij in 2010 slechts 1.000 euro zelfstandigenaftrek in aanmerking nemen. Het restant van 8.251 euro schuift dan door naar de volgende negen kalenderjaren. Stel dat A in 2011 een winst behaalt van 45.000 euro, dan heeft hij over dat jaar recht op een zelfstandigenaftrek van 7.087 euro (cijfer 2009), plus 8.251 euro doorgeschoven zelfstandigenaftrek uit 2010 = in totaal 15.338 euro, zodat er in 2011 na toepassing van de zelfstandigenaftrek een winst resteert van 29.662 euro. Over dit bedrag heeft A vervolgens recht op een MKB-winstvrijstelling van 12 procent = 3.560 euro, zodat er bij A ter zake van zijn winstinkomen in 2011 per saldo over een bedrag van 26.102 euro tegen het tarief van box 1 zal worden belast.

Als A daarentegen in 2010 en 2011 startende ondernemer zou zijn geweest, was er een andere situatie ontstaan. A zou dan in 2010 recht hebben op de zelfstandigenaftrek van 9.251 euro, plus de startersaftrek van 2.070 euro (eveneens cijfer 2009) = in totaal 11.321 euro. Met de winst kan slechts 1.000 euro zelfstandigenaftrek worden verrekend, maar omdat A starter is, kan het restant ad. 10.321 euro volledig met het looninkomen van 25.000 euro worden verrekend. In 2011 heeft A dan recht op de zelfstandigenaftrek van 7.087 euro, plus de startersaftrek van 2.070 euro = in totaal 9.157 euro, zodat er in 2011 na toepassing van de zelfstandigenaftrek een winst resteert van 35.843 euro. Over dit bedrag wordt de MKB-winstvrijstelling van 12 procent berekend = 4.302 euro, zodat A in 2011 ter zake van zijn winstinkomen over een bedrag van 31.541 euro in box 1 zal worden belast.

3. Verruiming en stroomlijning aftrek kleinschalige investeringen

Via de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) kunnen ondernemers een bepaald percentage van hun investeringen in aftrek brengen op de winst. De KIA geldt zowel voor ondernemers in de inkomstenbelasting, inclusief hybride ondernemers en deeltijdondernemers, als voor ondernemers die hun onderneming in de BV-vorm drijven. In de huidige opzet kent de KIA een nogal grillig verloop. Naarmate de investering hoger is, valt deze investering in een hogere investeringsklasse, waarvoor een lager aftrekpercentage geldt. Hierdoor kunnen zich grote schokeffecten voordoen. Als de investering de grens van een bepaalde investeringsklasse met enkele euro's overschrijdt kan de KIA tot enkele duizenden euro's lager uitvallen. Om deze schokeffecten weg te nemen en (uitbreidings)investeringen sterker te bevorderen

wordt het budget voor de KIA volgend jaar met 29 procent verruimd en wordt de vormgeving van de KIA gestroomlijnd. De opbouw en de afloop van de KIA krijgt hierdoor een veel gelijkmatiger verloop. Vanaf 2010 bedraagt de KIA 28 procent voor investeringen van 2.200 euro tot en met 54.000 euro. In die investeringsklasse loopt de KIA geleidelijk op van 616 euro tot 15.120 euro. Voor investeringen van 54.000 euro tot en met 100.000 euro blijft de KIA op het maximum van 15.120 euro. Als meer dan 100.000 euro wordt geïnvesteerd, wordt de maximale KIA van 15.120 euro verminderd met 7,6 procent van het deel van de investering dat de 100.000 euro te boven gaat. Gevolg is dat de KIA in de investeringsklasse van 100.000 euro tot en met 300.000 euro geleidelijk terugloopt van 15.120 euro naar nihil. Door de verruiming van het budget en de stroomlijning is de KIA in 2010 voor alle investeringsniveaus hoger dan in 2009 – het voordeel kan oplopen tot duizenden euro's – terwijl het bereik van de nieuw vormgegeven KIA bovendien doorloopt tot 300.000 euro, in plaats van 240.000 euro. Om de aankoop door ondernemers van zeer zuinige personenauto's en nulmissieauto's te stimuleren wordt over een investering in dergelijke auto's vanaf 2010 ook KIA toegekend.

4. Verdere verruiming aftrek speur- en ontwikkelingswerk

Om de liquiditeit van ondernemers die zich met speur- en ontwikkelingsactiviteiten bezighouden te verbeteren, wordt de afdrachtvermindering voor werknemers die zich met S&O-activiteiten bezighouden in 2010 tijdelijk verder verruimd. De afdrachtvermindering bedraagt nu 50 procent over een maximaal S&O-loon van 150.000 euro en 18 procent van het S&O-loon dat boven dit grensbedrag ligt. In 2010 wordt dit grensbedrag tijdelijk verhoogd tot

220.000 euro. Deze maatregel kost eenmalig circa 60 miljoen euro.

5. Verruiming faciliteiten voor milieu- en energieinvesteringen en voor de zeescheepvaart

Om investeringen in duurzame en milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen verder te stimuleren wordt het gezamenlijke budget voor de energie-investeringsaftrek en milieu-investeringsaftrek met ingang van 2010 met 9 miljoen euro per jaar verhoogd. Daarnaast trekt het kabinet 6 miljoen euro per jaar extra uit om het bereik van de fiscale faciliteiten voor de zeescheepvaart, het zogenoemde tonnageregime, uit te breiden. De regeling geldt nu alleen voor schepen die zich bezighouden met zeevervoer. Na de uitbreiding zou de regeling ook moeten gelden voor zover met kabelleggers, pijpenleggers, onderzoeksschepen en kraanschepen vervoersactiviteiten worden verricht. Deze nieuwe categorieën schepen worden dan op één lijn gesteld met baggerschepen en schepen die zich bezighouden met sleep- en hulpverleningswerkzaamheden. Het is de bedoeling deze uitbreiding per 1 januari 2010 in werking te laten treden, maar dit is wel afhankelijk van voorafgaande goedkeuring door de Europese Commissie.

6. Omvorming van octrooi- en innovatiebox

Om Nederland aantrekkelijker te maken als vestigingsplaats voor innovatieve ondernemingen, worden de fiscale faciliteiten van de octrooi- en innovatiebox met ingang van 2010 aanzienlijk verruimd. Het kabinet trekt hier maar liefst 255 miljoen euro voor uit. De faciliteit geldt met ingang van 2010 niet langer uitsluitend voor uitvindingen of technische toepassingen waarvoor een octrooi is verleend en voor immateriële activa waarvoor door Sen- →

Met nieuws en bijdragen van de auteurs van Elsevier Fiscale Media

klaring is afgegeven, maar ook voor overige (materiële) activa waarvoor een S&O-verklaring kan worden aangevraagd. Hierdoor wordt de regeling veel gemakkelijker toepasbaar, omdat niet langer eerst een octrooi moet zijn verleend. In verband daarmee wordt de naam van de faciliteit gewijzigd van octrooi-box in innovatiebox. Kenmerk van de regeling is dat een deel van de met de innovatieve activa behaalde winst niet via het normale tarief van de vennootschapsbelasting (Vpb) wordt belast, maar tegen een lager tarief. Dat lage tarief bedraagt in 2009 10 procent. In 2010 wordt dit tarief verlaagd tot 5 procent. Belangrijk is bovendien dat het maximum van de winst dat via het lage tarief van de octrooi-/innovatiebox wordt belast – in 2009: 400.000 euro – komt te vervallen. Voortaan vallen alle met de innovatieve activiteiten behaalde winsten onder het lage tarief van 5 procent. Tot

slot wordt duidelijker in de wet vastgelegd dat verliezen op innovatieve activiteiten aftrekbaar zijn tegen het normale Vpb-tarief van 20/25,5 procent en niet tegen het lage tarief van 5 procent.

7. Uitbreiding verliesverrekening in de vennootschapsbelasting

Enkele jaren geleden is via het wetsvoorstel Werken aan winst een aanzienlijke verlaging van het tarief van de Vpb doorgevoerd. Die verlaging is onder meer bekostigd door de achterwaartse verliesverrekening in de Vpb te beperken van drie tot één jaar. In verband met de economische crisis wordt als tijdelijke maatregel voor de belastingjaren 2009 en 2010 in de Vpb weer een achterwaartse verliesverrekening van drie jaar toegestaan. Voor de extra verrekeningsjaren geldt een plafond van 10 miljoen euro per jaar. Bovendien wordt in dat geval in ruil voor de verlenging van de

achterwaartse verliesverrekening de voorwaartse verliesverrekening ingekort van negen jaar tot zes jaar

8. Verlenging crisispakketmaatregel inzake willekeurige afschrijving

Als onderdeel van het crisispakket is voor investeringen in bedrijfsmiddelen in het jaar 2009 de mogelijkheid van versnelde (willekeurige) afschrijving geïntroduceerd. Hierdoor kunnen deze investeringen in twee jaar (voor 50 procent in 2009 en voor 50 procent in 2010) volledig worden afgeschreven. Om de liquiditeits- en financieringspositie van bedrijven die vervangings- of uitbreidingsinvesteringen willen doen te verbeteren, wordt deze maatregel één jaar verlengd zodat investeringen in 2010 in dat jaar voor 50 procent kunnen worden afgeschreven en in 2011 de resterende 50 procent als afschrijving in aanmerking kan worden genomen.

Vergroening en mobiliteit

Ook dit jaar bevat het Belastingplan weer diverse maatregelen die in het teken staan van vergroening en mobiliteit.

Vorig jaar is via het Belastingplan 2009 al wettelijk vastgelegd dat de BPM in de jaren 2010 tot en met 2013 gefaseerd wordt omgevormd van een heffing op basis van catalogusprijs naar een heffing op basis van de absolute CO₂-uitstoot. Tegelijkertijd vindt in de periode tot en met 2018, in de aanloop naar de invoering van een plaats-, tijd- en CO₂-uitstoot gerelateerde kilometerbeprijzing, ook een verdere afbouw van (de tarieven van) de BPM plaats onder gelijktijdige

verhoging van de MRB-tarieven voor personenauto's en bestelauto's. In dat kader stijgen laatstgenoemde tarieven volgend jaar met 8,4 procent en daalt de opbrengst van de BPM met een bedrag dat ongeveer gelijk is aan 5 procent van de BPM-opbrengst in 2007: het jaar waarin begonnen is met de gefaseerde omzetting van BPM in MRB.

De heffingsgrondslag van de huidige BPM is gebaseerd op de catalogusprijs, een bonusmalusregeling op basis van het relatieve energielabel (de labels A tot en met G) en een CO₂-toeslag voor auto's die meer CO₂ uitstoten dan een bepaalde grenswaarde. Hierdoor is de BPM erg ingewikkeld. Bovendien is deze systematiek ook nadelig voor zuinige,

innovatieve auto's; vanwege vooruitstrevende techniek zijn deze auto's veelal duurder, waardoor voor dergelijke auto's, vanwege de catalogusprijscomponent in de BPM, vaak een hoge(re) BPM moet worden betaald. De nieuwe BPM wordt, zoals hiervoor opgemerkt, gebaseerd op absolute CO₂-uitstoot en krijgt een progressief tarief met drie schijven. Deze tarieven zullen in de overgangperiode van 2010 tot en met 2013 verhoogd worden, onder gelijktijdige verlaging van het percentage van de catalogusprijs dat aan BPM moet worden betaald. Het is de bedoeling dat deze omvorming per saldo budgettair neutraal zal zijn. Wel wordt daarbij rekening gehouden met het feit dat nieuwe →

Het tarief van de BPM voor personenauto's gaat er in de periode 2010-2013 als volgt uit zien:

Benzineauto	BPM-tarief per gram CO ₂ -uitstoot (starttarief plus aantal grammen in tariefklasse)			
CO ₂ -uitstoot in gram/km	2010	2011	2012	2013
← - 110	Nihil	Nihil	Nihil	Nihil
111 - 180	€ 35	€ 52	€ 71	€ 95
181 - 270	€ 2.450 + € 120	€ 3.640 + € 173	€ 4.970 + € 213	€ 6.650 + € 286
271 - →	€ 11.990 + € 278	€ 17.680 + € 403	€ 24.140 + € 497	€ 32.390 + € 667
Catalogusprijs-component	27,4% minus € 1.288	19,0% minus € 824	11,1% minus € 450	nihil

Dieselauto	BPM-tarief per gram CO ₂ -uitstoot (starttarief plus aantal grammen in tariefklasse)			
CO ₂ -uitstoot in gram/km	2010	2011	2012	2013
← - 95	Nihil	Nihil	Nihil	Nihil
96 - 155	€ 35	€ 52	€ 71	€ 95
156 - 232	€ 2.100 + € 120	€ 3.120 + € 173	€ 4.260 + € 213	€ 5.700 + € 286
233 - →	€ 10.620 + € 278	€ 15.132 + € 403	€ 20.661 + € 497	€ 27.722 + € 667
Catalogusprijs-component	27,4% plus € 1.076	19,0% plus € 1.526	11,1% plus € 1.900	0% plus € 2.400

auto's door autonome technische ontwikkelingen, dus los van eventuele verschuivingen in de voorkeur van consumenten, per jaar naar verwachting 2,8 procent zuiniger zullen worden. Omdat er deze zomer signalen kwamen dat deze ombouw wel degelijk tot een lastenverzwaring zou leiden, heeft het kabinet naar aanleiding van een spoeddebat in de Tweede Kamer nogmaals bevestigd en benadrukt dat het niet de bedoeling is de lasten te verzwaren. De beoogde lastenneutraliteit zal worden onderzocht door het Centraal Plan Bureau en zal worden gemonitord door het kabinet, maar ook door de RAI, de BOVAG, VNA en ANWB.

Voor zeer zuinige personenauto's (benzineauto's: uitstoot maximaal 110 gram CO₂/km, dieselauto's maximaal 95 gram CO₂/km) hoeft vanaf 2009 helemaal geen BPM meer te worden

betaald. Om het verschil met zuinige auto's (benzineauto's: uitstoot 111 t/m 120 gram CO₂/km, dieselauto's 96 t/m 104 gram CO₂/km) niet te groot te laten worden, is vorig jaar al voor de jaren 2010 en 2011 voor zuinige auto's een korting van 500 euro aangekondigd. Via het Belastingplan 2010 wordt deze korting voor 2010 verhoogd tot 700 euro. Via het Belastingplan 2010 wordt bovendien het MRB-tarief voor zeer zuinige personenauto's verder verlaagd van een kwart van het normale tarief tot nihil. Dieselauto's met een affabriekroetfilter krijgen in 2010 een BPM korting van 300 euro (die korting vervalt in 2011 omdat zo'n filter dan verplicht is voor nieuwe auto's). Dieselauto's die voldoen aan de Europese Euro-6 uitstooteisen, die in 2015 van kracht worden, krijgen in 2011 een BPM-korting van 1.500 euro, in 2012 van 1.000 euro en in 2013 van 500 euro.

Het kabinetsbeleid voor zeer zuinige personenauto's is zeer succesvol. In 2007 zijn 24.000 nieuwe, zeer zuinige auto's verkocht, in 2008 41.000 terwijl in 2009 de verkopen van zeer zuinige auto's tot en met juni ongeveer gelijk zijn gebleven ten opzichte van vorig jaar, ondanks de forse daling van de verkoop van nieuwe auto's in het algemeen.

Om de verkoop van zogenoemde nullemissieauto's te stimuleren hoeft voor dergelijke auto's geen MRB te worden betaald, wordt de BPM vrijstelling verlengd tot 2018 en wordt er voor de jaren 2010 en 2011 een verlaagde bijtelling voor privégebruik geïntroduceerd van 0 procent (in de jaren 2012, 2013 en 2014 wordt deze bijtelling verhoogd naar 7 procent). Daarmee wordt de nullemissieauto's fiscaal nog gunstiger behandeld dan een zeer zuinige auto, waarvoor een bijtelling van 14 procent geldt.

Arbeidsmarkt- en inkomensbeleid

1. Koopkrachtpakket

In het kader van het arbeidsmarkt- en inkomensbeleid worden diverse maatregelen voorgesteld. Wat betreft het zogenoemde koopkrachtpakket valt op dat in het Belastingplan 2010 per saldo een

lastenverzwaring voor burgers wordt doorgevoerd die, indien ook rekening wordt gehouden met de aanscherping van de levensloopregeling, maar liefst circa 900 miljoen euro op jaarbasis bedraagt. Dit is opmerkelijk omdat

vrijwel alle overige in het Belastingplan 2010 opgenomen maatregelen tot een lastenverlichting leiden, vooral voor het bedrijfsleven. Concrete maatregelen voor 2010 zijn een verlaging van de algemene heffingskorting met 20 euro (van →

2.007 euro in 2009 naar 1.987 euro in 2010). Ook de maximale hoogte van de arbeidskorting wordt verlaagd, en wel met 45 euro op jaarbasis (feitelijk zelfs met 75 euro, omdat de via het Belastingplan 2008 voor 2010 al vastgelegde verhoging met 30 euro niet doorgaat). Een dergelijke maatregel levert weliswaar veel geld op, maar is moeilijk te rijmen met de eerder door het kabinet geuite wens om het financiële verschil tussen werken en niet werken te vergroten, temeer daar dit verschil in Nederland door de hoge marginale belastingdruk en de cumulatie van allerlei inkomensafhankelijke regelingen vooral voor de lagere inkomensgroepen toch al heel erg klein is en in de ogen van velen te klein. Bij de inkomensafhankelijke combinatiekorting worden twee wijzigingen aangebracht. Het vaste deel van die korting wordt voor inflatie gecorrigeerd en vervolgens met 10 euro verlaagd (waardoor dit bedrag stijgt van 770 euro in 2009 naar 775 euro in 2010). Het inkomensafhankelijke deel wordt ook voor inflatie gecorrigeerd en vervolgens verhoogd met 60 euro (waardoor het maximumbedrag stijgt van 1.765 euro in 2009 naar 1.859 euro in 2010). De ouderenkorting wordt eveneens voor inflatie gecorrigeerd, en vervolgens verhoogd met 10 euro (waardoor deze korting stijgt van 661 euro in 2009 naar 684 euro in 2010). Ook de alleenstaande-ouderkorting wordt voor inflatie gecorrigeerd en vervolgens met 25 euro verhoogd (waardoor deze korting stijgt van 902 euro in 2009 naar 945 euro in 2010). Tot slot wordt de tariefstructuur nog wat aangepast. Het belastingdeel van de tarieven van de eerste en tweede schijf wordt met 0,05 procent verlaagd en de lengte van de derde tariefschijf wordt met maar liefst 1.100 euro ingekort, waardoor het tarief van 52 procent in 2010 niet op 55.467 euro begint, maar al op

54.367 euro. Bij deze laatste maatregel kunnen zeker vraagtekens worden geplaatst. Immers, het Nederlandse toptarief van 52 procent is internationaal gezien sowieso al heel erg hoog en, belangrijker nog, dit toptarief begint bovendien al bij een relatief laag inkomen. Echt verrassend is die maatregel echter niet gezien de samenstelling van het huidige kabinet.

Via de fiscale vereenvoudigingswet 2010 is overigens ook voorgesteld om de in box 3 opgenomen vrijstellingsbedragen (zoals het heffingsvrije bedrag, de kindertoeslag, de ouderentoeslag en de vrijstelling voor maatschappelijke beleggingen en beleggingen in durfkapitaal, maar ook de schuldendrempel) in 2010 niet voor inflatie te corrigeren. Deze maatregel levert 15 miljoen euro op.

2. Kleine banen

Om de administratieve lasten die samenhangen met zogenoemde kleine banen voor jongeren tot en met 22 jaar weg te nemen, treft het kabinet een aantal maatregelen. Als het loon per maand voor jongeren tot en met 22 jaar maximaal 600 euro bedraagt (21 jaar: 500 euro; 20 jaar: 425 euro; 19 jaar: 375 euro; 18 jaar: 325 euro en t/m 17 jaar: 275 euro), wordt met ingang van 2011 de loonheffing op nihil gesteld, de verplichte verzekering voor de werknemersverzekeringen (ziektewet, wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en de werkloosheidswet) afgeschaft, de bekostiging van de zorgverzekeringswet vereenvoudigd en worden de informatieverplichtingen voor de werkgevers verminderd. Vooruitlopend daarop worden deze jongeren in 2010 al vrijgesteld van het betalen van premies werknemersverzekeringen en de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekeringswet. Er wordt nog bezien of en zo ja op welke wijze deze jongeren de mogelijkheid moeten kunnen

krijgen om zich vrijwillig voor de werknemersverzekeringen te verzekeren. Om het overzichtelijk te houden geldt de nieuwe regeling voor kleine banen niet alleen voor scholieren en studenten, maar voor alle jongeren die aan de leeftijd- en inkomenscriteria voldoen. Bovendien krijgt de regeling onmiddellijke werking, waardoor de regeling geldt voor alle op het moment van inwerkingtreding bestaande arbeidscontracten en alle contracten die vanaf die datum worden aangegaan.

In de praktijk zullen de meeste jongeren netto niet zoveel van deze maatregelen merken, omdat zij de loonbelasting die zij nu nog betalen, veelal via de inkomstenbelasting – via het indienen van een Tj-biljet – kunnen terugkrijgen, omdat de door hen verschuldigde belasting vaak lager is dan de algemene heffingskorting en de arbeidskorting. Het vrijstellen voorkomt echter wel veel administratieve rompslomp, vooral voor de werkgevers/inhoudingsplichtigen. Belangrijker nog is dat de werkgeverslasten door de vrijstelling van premieheffing met circa 15 procent dalen, waardoor het voor werkgevers financieel aantrekkelijker wordt om jongeren in te huren voor kleine banen. In deze economische crisis zal dat zeker kunnen bijdragen aan een beperking van de stijging van de jeugdwerkloosheid en kan het jongeren helpen als opstap richting een reguliere baan vanaf 23-jarige leeftijd.

Om de Belastingdienst zicht te laten houden op het inkomen dat jongeren met kleine banen verdienen, wordt de loonheffing niet afgeschaft, maar op nihil gesteld. Werkgevers zullen via een vereenvoudigde loonaangifte elke maand of vier weken naam, adres, woonplaats, burgerservicenummer en het aan de jongeren betaalde loon moeten blijven doorgeven. Op deze wijze kan de Belastingdienst jongeren met

twee kleine banen die per saldo soms wel loon- en inkomstenbelasting zouden moeten betalen, op het spoor komen.

3. Levensloopverlof en doorwerkbonus

Via de levensloopregeling kan tussentijds verlof worden gefinancierd, bijvoorbeeld om zorgtaken te verrichten, maar ook verlof voorafgaand aan pensioering. Nu is de levensloopregeling nog zo vormgegeven dat belastingplichtigen die deze regeling inzetten voor vervroegde pensioering, in aanmerking komen voor de vorig jaar geïntroduceerde doorwerkbonus. Dat is volgens het kabinet niet de bedoeling, omdat de doorwerkbonus ouderen moet stimuleren langer actief deel te blijven nemen aan het arbeidsproces. Toepassing van de doorwerkbonus in een periode van prepensioen past daar niet bij. In verband daarmee wordt via het Belastingplan 2010 voorgesteld om de uitkeringen die uit het levenslooptegoed worden opgenomen vanaf het kalenderjaar waarin een belastingplichtige bij aanvang van het jaar de leeftijd van 61 jaar heeft bereikt niet langer aan te merken als inkomsten uit tegenwoordige arbeid,

maar als inkomsten uit vroegere arbeid. Gevolg is dat die 'levensloopinkomsten' niet meer meetellen voor de grondslag waarover de arbeidskorting wordt berekend en over die inkomsten ook geen doorwerkbonus meer wordt toegekend. Deze maatregel, die 87 miljoen euro per jaar oplevert, is inhoudelijk te begrijpen, maar het is wel moeilijk te verteren dat de spelregels voor de levensloopregeling gedurende het spel worden gewijzigd; als belastingplichtigen op voorhand hadden geweten dat de levensloopuitkeringen te zijner tijd vanaf het bereiken van de 61-jarige leeftijd als inkomsten uit vroegere arbeid zouden worden aangemerkt, zouden zij wellicht hebben afgezien van deelname aan die regeling. Als het levenslooptegoed vanaf 61-jarige leeftijd wordt gebruikt voor deeltijdverlof/-pensioen of voor tijdelijk verlof, blijft uiteraard wel recht bestaan op toepassing van de doorwerkbonus en de arbeidskorting over het resterende arbeidsinkomen in die periode.

4. Uitbreiding afdrachtvermindering onderwijs

Om de scholing van werknemers te sti-

muleren wordt de afdrachtvermindering onderwijs volgend jaar tijdelijk verhoogd. Voor elke werknemer die in 2010 begint met een opleiding die relevant is voor het vervullen van de huidige functie of voor een toekomstige functie bij de huidige werkgever, krijgt de werkgever een afdrachtvermindering van 500 euro. Voorwaarde is dat de opleiding leidt tot een hoger opleidingsniveau van de werknemer (bijv. mbo --> hbo, hbo --> wo, mbo-2 --> mbo-3 niveau, et cetera). Bedoeling daarvan is enerzijds gericht op het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt van deze werknemers en anderzijds op het verbreden van de inzetbaarheid van de werknemer binnen de onderneming. Deze maatregel kost eenmalig circa 60 miljoen euro; het kabinet gaat er dus vanuit dat volgend jaar ongeveer 120.000 werknemers met de voor de regeling vereiste opleiding gaan beginnen.

Daarnaast worden enkele praktische knelpunten in de afdrachtvermindering weggenomen voor werkgevers die werknemers opleiden die, al dan niet via een re-integratietraject of een eerder 'leerbedrijf', gestart zijn vanuit een situatie van werkloosheid.

Eigen woning

Wat betreft de fiscale behandeling van de eigen woning wordt ook een aantal wijzigingen voorgesteld.

1. Versoepeling BTW

Ten eerste wordt in de BTW een versoepeling aangebracht. De reikwijdte van toepassing van het lage BTW-tarief voor arbeidsintensieve diensten wordt uitgebreid. Deze regeling geldt al structureel voor fietsmakers, schoenmakers en

kappers. Door versoepeling van Europese regels kan het kabinet het schilderen en stukadoren van woningen die ouder zijn dan 2 jaar (was 15 jaar en ouder) ook overhevelen naar het lage BTW-tarief. Deze maatregel sluit goed aan bij de per 1 juli jl. ingevoerde BTW-verlaging voor isolatiewerkzaamheden aan woningen van 2 jaar en ouder. Ook het verrichten van schoonmaakwerkzaamheden binnen woningen wordt naar het lage BTW-tarief overgeheveld.

Bedoeling van deze tariefverlagingen is de werkgelegenheid in deze sectoren een impuls te geven.

2. Opnieuw dubbele renteaftrek

Als wordt verhuisd van een eigen woning naar een andere eigen woning en de oude eigen woning nog niet is verkocht, kan de rente die wordt betaald ter zake van de oude eigen woning toch worden afgetrokken, mits die woning in het kalenderjaar of in een van de twee →

Met nieuws en
bijdragen van de
auteurs van Elsevier
Fiscale Media

daaraan voorafgaande kalenderjaren als eigen woning ter beschikking heeft gestaan. Door de verslechterde omstandigheden op de huizenmarkt staan veel huizen langer te koop. In verband daarmee stelt het kabinet een tijdelijke versoepeling voor die alleen van toepassing is in de jaren 2010 en 2011. De versoepeling komt er op neer dat de te koop staande oude eigen woning tijdelijk kan worden verhuurd zonder dat het recht op dubbele renteaftrek vervalt. Gedurende de feitelijke periode van verhuur is de rente die betrekking heeft op de verhuurde oude woning niet aftrekbaar, omdat de woning gedurende die periode via box 3 wordt belast. Zodra de verhuur eindigt, wordt de oude woning weer naar box 1 overgeheveld en herleeft de dubbele renteaftrek, maar niet langer dan tot aan het moment waarop deze dubbele renteaftrek zonder tussentijdse verhuur zou eindigen. Deze versoepeling geldt ook als de te koop staande woning in 2008 of 2009 is verhuurd.

3. Vereenvoudiging bijleenregeling

De bijleenregeling is erop gericht belastingplichtigen te stimuleren de overwaarde van een oude eigen woning volledig te investeren in de nieuwe eigen woning. Dit beperkt de toename van de eigenwoningsschuld en daarmee de renteaftrek. De bijleenregeling is echter nogal ingewikkeld en op onderdelen vrij streng. In verband daarmee worden er drie wijzigingen in aangebracht die voor de schatkist per saldo tot een jaarlijkse meeropbrengst van 60 miljoen euro zullen leiden.

In de eerste plaats mag de rente over het deel van de lening dat is aangegaan om de (aftrekbare) kosten te betalen die samenhangen met het afsluiten van de hypotheek (zoals de afsluitprovisie, notaris-kosten, kadastrale kosten en taxatiekosten) voortaan in alle gevallen worden afgetrokken. Starters op de woningmarkt mochten

dit op grond van een beleidsbesluit al doen, maar doorstromers op de woningmarkt nog niet. De versoepeling lijkt zo te zijn vormgegeven dat deze terugwerkende kracht heeft en dus ook geldt voor doorstromers die vanwege de bijleenregeling op dit punt aanvankelijk met een beperking van de renteaftrek zijn geconfronteerd.

Tweede versoepeling is het verkorten van de periode waarin de eigenwoningreserve fiscaal relevant blijft van vijf jaar naar drie jaar. Nu is het nog zo dat de overwaarde (kort samengevat: netto-verkoop prijs minus op dat moment resterende eigenwoningsschuld) die bij verkoop van een oude eigen woning wordt gerealiseerd gedurende een periode van vijf jaar als eigenwoningreserve wordt aangemerkt. Gedurende die vijfjaarsperiode vermindert die eigenwoningreserve het bedrag dat een belastingplichtige fiscaal gefacilieerd (dat wil zeggen met toepassing van renteaftrek) mag lenen ter zake van aankoop, onderhoud of verbetering van een nieuwe eigen woning. Uit vereenvoudigingsoogpunt wordt deze periode vanaf 2010 verkort tot drie jaar. In de praktijk zal deze inkorting niet heel erg veel betekenis hebben, omdat het verlaten van een oude eigen woning veelal op relatief korte termijn gevolgd wordt door het betrekken van een nieuwe eigen woning.

De derde wijziging in de bijleenregeling behelst een aanscherping, omdat de zogenoemde 'goedkoperwonenregeling' wordt afgeschaft. Die regeling komt er op neer dat ingeval wordt verhuurd van een dure eigen woning naar een goedkopere eigen woning, de bijleenregeling feitelijk niet van toepassing is omdat de lening voor de nieuwe, goedkopere eigen woning op het zelfde niveau mag blijven als de lening van de oude, duurdere verkochte woning. Achtergrond daarvan was dat de bijleenregeling onnodige schuldverhoging moest voorkomen

maar niet per sé bedoeld was als een verplichting om bestaande eigenwoningsschulden af te lossen.

Het effect van het afschaffen van deze regeling kan aan de hand van het volgende voorbeeld worden geïllustreerd. Stel dat de oude eigen woning wordt verkocht voor 300.000 euro en dat op die woning nog een eigenwoningsschuld rustte van 200.000 euro. Er ontstaat bij verkoop dan een eigenwoningreserve (= gerealiseerde overwaarde) van 100.000 euro. Als vervolgens (binnen drie jaar) een nieuwe eigen woning wordt gekocht van 250.000 euro, zou volgens de hoofdregel van de bijleenregeling de eigenwoningsschuld ter zake van die nieuwe eigen woning maximaal 150.000 euro mogen bedragen (aankoop prijs minus eigenwoningreserve). Via de goedkoperwonenregeling mocht de eigenwoningsschuld voor de nieuwe eigen woning maximaal op hetzelfde niveau blijven als de eigenwoningsschuld (in dit voorbeeld 200.000 euro) van de verkochte, duurdere woning. Aldus kon via deze regeling in dit voorbeeld 50.000 euro van de overwaarde van de oude eigen woning worden vrijgespeeld. Aan deze mogelijkheid wordt met ingang van 2010 een einde gemaakt omdat ook in dit geval de hoofdregel gaat gelden.

Naast de wijzigingen in de bijleenregeling wordt ook een vereenvoudiging in de eigenwoningregeling aangebracht. Om het door de Belastingdienst 'voorzien' van het eigenwoningforfait in verhuursjaren mogelijk te maken, wordt de periode waarin ter zake van een eigen woning het eigenwoningforfait van toepassing is, één op één gekoppeld aan de periode dat iemand volgens de inschrijving in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens woonachtig was in de desbetreffende woning(en). In het verlengde daarvan wordt ook de speciale regeling bij tijdelijke verhuur van de

eigen woning – niet te verwarren met de hiervoor beschreven regeling die het gemakkelijker maakt om een te koop staande eigen woning tijdelijk te verhuren – vereenvoudigd. Bij tijdelijke

verhuur wordt het eigenwoningforfait voortaan over het gehele kalenderjaar berekend. Het vervallen van het opschorten van het eigenwoningforfait tijdens de tijdelijke verhuurperiode wordt gecom-

penseerd door voortaan niet langer 75 procent maar 70 procent van de netto huurinkomsten via box 1 te belasten.

BTW-aanpassingen

Naast de hiervoor genoemde overheveling van schilder- en stukadoorswerkzaamheden ter zake van woningen van 2 jaar en ouder en schoonmaakwerkzaamheden in huis naar het lage BTW-tarief, wordt er in de BTW nog een aantal wijzigingen aangebracht. Een van de versoepelingen is dat ondernemers voortaan de BTW die ze in het buitenland hebben betaald (ook) via de Nederlandse Belastingdienst terug kunnen vragen. Voorts wordt digitaal lesmateriaal (zoals educatieve CD-ROMs en cursussen op DVD) overgeheveld van het hoge naar het lage BTW-tarief. Tot nu toe gold het

lage BTW-tarief alleen voor lesmateriaal in de vorm van 'boeken op schrift'. Ook het vervoer per tuktuk, motor- en fietstaxi wordt, in navolging van het 'normale' taxiverkeer, dat al veel langer onder het lage BTW-tarief valt, overgeheveld van het hoge BTW-tarief naar het lage BTW-tarief. Tot slot wordt de BTW-vrijstelling voor wettelijk beroepsonderwijs uitgebreid naar overige, erkende instellingen die beroepsonderwijs verzorgen en geldt de BTW-vrijstelling voortaan ook voor commerciële aanbieders van jeugdzorg, dit in navolging van de vrijstelling die nu al geldt voor jeugdzorg via niet-winstbeogende instellingen.

Uitbreiding banksparen

Op dit moment bestaat de mogelijkheid om via een zogenoemde bankspaarvariant of via een geblokkeerde spaar- of beleggingsrekening op een fiscaal vriendelijke wijze te sparen voor een oudedagsvoorziening in de derde pijler (lijfrente) of voor de aflossing van de eigenwoningsschuld. Volgend jaar worden deze mogelijkheden uitgebreid. Er kan dan ook via banksparen worden gespaard voor uitvaartproducten. Daarnaast wordt het mogelijk een stamrecht, bijvoorbeeld ontvangen ter zake van een ontslag, in een bankspaarvariant onder te brengen.

Aanscherping boetebeleid

Om de bereidheid van belastingplichtigen om hun wettelijke verplichtingen na te komen te onderhouden en te versterken, wordt het fiscale boetebeleid aanzienlijk aangescherpt. In dat kader wordt de verzuimboete voor het niet of niet tijdig doen van aangifte voor een aanslagbelasting (zoals de inkomstenbelasting en de vennootschapsbelasting) fors verhoogd: de maximale boete wordt verviervoudigd (hetgeen leidt tot een stijging van 1.134 euro naar

4.537 euro) en bovendien ook nog eens met terugwerkende kracht over vijf jaar voor inflatie gecorrigeerd, waardoor de maximale boete uitkomt op 4.920 euro. Argument voor deze forse verhoging is dat tijdig, juist en volledig verstrekken van informatie van groot belang is voor de inspecteur, die op basis van dergelijke informatie een aanslag dient vast te stellen. Bovendien leidt het ontbreken van dergelijke informatie tot een ernstige verstoring en vertraging van de werkprocessen bij de Belasting-

dienst omdat de inspecteur dan genoodzaakt is een ambtshalve aanslag op te leggen waartegen door een belastingplichtige in een later stadium veelal weer bezwaar wordt gemaakt. De verzuimboete komt overigens pas aan de orde als een belastingplichtige niet reageert op de uitnodiging om aangifte te doen en ook de herinnering daarvan en de aanmaning negeert. Als alle drie verzoeken worden genegeerd, wordt in beginsel een boete opgelegd van 20 procent van de te betalen inkom- →

Met nieuws en bijdragen van de auteurs van Elsevier Fiscale Media

stenbelasting (of 50 procent van de te betalen vennootschapsbelasting).

In het verlengde hiervan wordt er ook een verzuimboete van maximaal 4.920 euro geïntroduceerd voor het niet, niet tijdig of niet volledig betalen van een aanslagbelasting. Dit omdat is gebleken dat 21 procent van de aanslagen inkomstenbelasting en 35 procent van de aanslagen vennootschapsbelasting te laat worden betaald. De verzuimboete zal overigens niet geautomatiseerd worden opgelegd; de ontvanger zal deze boete

alleen toepassen in individuele situaties waarbij belastingschuldigen hun aanslagen stelselmatig niet of te laat betalen. Deze individuele toetsing is in deze slechte economische situatie zeer noodzakelijk, omdat het toch niet de bedoeling is dat vooral ondernemers die vanwege tegenvallende bedrijfsresultaten moeite hebben om hun belasting te betalen daarbovenop ook nog eens met een aanzienlijke boete worden geconfronteerd. Tot slot worden alle boeten in de algemene wet inzake rijksbelastingen

en de algemene douanewet, de BPM en de BZM, met terugwerkende kracht van vijf jaar, alsnog geïndexeerd (deze bedragen waren sinds 1 januari 1998 niet voor inflatie gecorrigeerd, zodat door de inflatiecorrectie over die periode van 26 procent de relatieve hoogte van de boeten substantieel was teruggelopen). Deze 'correctie' leidt tot een verhoging met 8,44 procent. De boetebedragen zullen voortaan elke vijf jaar worden aangepast aan de inflatie.

Reparatie 'dubbele' aftrek

Via het Belastingplan 2010 worden verplichtingen die geheel of voor een deel kunnen leiden tot een persoonsgebonden aftrekpost, zoals alimentatieverplichtingen en verplichtingen tot het doen van periodieke giften, voor de toepassing van box 3 niet

langer als een schuld in aanmerking genomen. Hiermee 'repareert' Staatssecretaris De Jager van Financiën de gevolgen van een arrest van de Hoge Raad, waarin werd geoordeeld dat dergelijke verplichtingen in box 3 wel in aanmerking mochten worden genomen. Deze wijzi-

ging treedt op 30 december a.s. in werking, waardoor deze schuld vanaf de eerstvolgende box 3 peildata (31 december voor het belastingjaar 2009 en 1 januari 2010 voor het belastingjaar 2010) al niet meer in aanmerking kan worden genomen.

Successierecht eindelijk box 3 schuld

Er is de laatste jaren al veel over te doen geweest, ook in de Tweede Kamer, maar nu is het dan toch eindelijk zover. Schulden en vorderingen inzake erfbelasting (per 1 januari 2010 de nieuwe naam voor het successierecht) zullen met ingang van 1 januari 2010 wel in de rendementsgrondslag van box 3 worden opgenomen. Hetzelfde geldt voor eventuele daarmee samenhan-

gende schulden en vorderingen aan heffingsrente en invorderingsrente. De wijziging geldt ook voor schulden en vorderingen uit hoofde van een buitenlandse erfbelasting. Deze 'nieuwe' schulden kunnen slechts in mindering worden gebracht voor zover deze, samen met andere schulden, het niet-aftrekbare drempelbedrag van 2.900 euro per persoon (5.800 euro voor partners) overschrijden.

Tot slot wordt via het Belastingplan 2010 geregeld dat over de verschuldigde rechten van successie bij overlijden voortaan heffingsrente wordt berekend vanaf acht maanden na overlijden. Deze periode stemt overeen met het aangiftetijdvak voor de erfbelasting en stimuleert het doen van tijdige aangifte voor die belasting.

Fiscale vereenvoudigingswet

Dit wetsvoorstel bevat diverse vereenvoudigingen. Naast de uniformering van het loonbegrip (zie hierna) wordt er in de loonheffing ook een ingrijpende vereenvoudiging doorgevoerd in de sfeer van de vergoedingen en verstrekkingen. Nu zijn er nog 29 categorieën vergoedingen en verstrekkingen, zoals werkkleding, kerstpakketten, laptops, fietsen en bedrijfsfitness, waarvoor telkens specifieke fiscale (waarderings)regels gelden. In plaats daarvan wordt er met ingang van 1 januari 2011 een nieuwe, geïntegreerde werkkostenregeling geïntroduceerd. Deze regeling geeft een werkgever de mogelijkheid om voor een bedrag van 1,5 procent van het loon belastingvrij vergoedingen en verstrekkingen aan zijn werknemers te geven. Door deze forfaitaire vrijstelling van 1,5 procent, die wordt toegepast over de totale loonsom van alle werknemers gezamenlijk en niet voor elke werknemer afzonderlijk, kunnen veel regels vervallen en is het niet langer nodig deze gegevens per afzonderlijke werknemer bij te houden. Dit leidt tot een forse vereenvoudiging van de loonadministratie. Als meer wordt verstrekt dan 1,5 procent van de loonsom, vindt over het meerdere eindheffing tegen een tarief van 80 procent plaats ten laste van de werkgever, zodat de werknemer daar niets van merkt. Het forfait wordt wel aangevuld met een beperkt aantal zakelijke kosten die belastingvrij kunnen worden vergoed, zoals reiskosten, tijdelijke verblijfskosten, cursussen, studiekosten, extraterritoriale kosten en verhuiskosten bij bedrijfsverplaatsing. In de fiscale vereenvoudigingswet zijn daarnaast onder andere nog de volgende voorstellen opgenomen:

- Er worden stappen gezet om het de

Belastingdienst mogelijk te maken om meer posten van de aangifte vooraf al in te vullen. Nu kan dat met bijvoorbeeld de loongegevens en de WOZ-waarde van de eigen woning. Door de periode waarin het eigenwoningforfait van toepassing is te koppelen aan de inschrijving op een bepaald adres in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens, kan voortaan ook het eigenwoningforfait vooraf worden ingevuld. Ook zal in de toekomst een belangrijk deel van de (waarde van) vermogensbestanddelen van box 3 vooraf kunnen worden ingevuld, doordat er voor box 3 (vanaf 2011) gewerkt zal gaan worden met één peildatum per jaar (1 januari in plaats van 1 januari én 31 december). Dit geeft banken en verzekeraars veel meer tijd om waardegegevens van hun cliënten te verzamelen en aan de Belastingdienst te renseigner. Als de peildatum van 31 december zou worden gehandhaafd, is daar te weinig tijd voor omdat de Belastingdienst de – vooraf ingevulde – gegevens uiterlijk al op 1 maart daaropvolgend aan de belastingplichtige moet verstrekken. Bovendien wordt het voor de Belastingdienst gemakkelijker om eerder een juiste voorlopige aanslag over het box 3 inkomen vast te stellen.

- Box 3 wordt vereenvoudigd door:
  - contant geld en vergelijkbare vermogensrechten vrij te stellen,
  - de toedeling van box 3 inkomen tussen partners te wijzigen (voortaan kan alleen de gezamenlijke rendementsgrondslag van beide partners, na aftrek van het heffingsvrije bedrag van beide partners, over hen beiden worden verdeeld;

een verschillende verdeling per afzonderlijk vermogensbestanddeel is niet langer mogelijk), en

- voor de waardering van alle woningen in box 3 de WOZ-waarde als uitgangspunt te nemen. Er komt wel een correctiefactor om rekening te houden met de lagere waarde van verhuurde panden, alsmede aftrek – als schuld in box 3 – van de gekapitaliseerde waarde van de jaarlijks te betalen erfpachtcanon ter zake van box 3 panden.

- Er worden vereenvoudigingen doorgevoerd in het lijfrenteregime en bij de heffingskortingen. Zo wordt de doorwerkbonus geïntegreerd met de arbeidskorting. Hierdoor kan deze bonus voortaan direct via de loonheffing worden geëffectueerd en is daar geen (voorlopige) aangifte meer voor nodig
- De bijleenregeling wordt vereenvoudigd (hier wordt elders in dit nummer van Fiscaal Advies op ingegaan).
- Het partnerbegrip wordt gestroomlijnd. In de Algemene wet inzake rijksbelastingen wordt een basispartnerbegrip geïntroduceerd. Dit basisbegrip wordt vervolgens in de afzonderlijke heffingswetten uitgebreid of aangevuld met nadere voorwaarden. Opvallend is dat in de inkomstenbelasting de keuzeregeling op grond waarvan belastingplichtigen in bepaalde gevallen voor fiscaal partnerschap kunnen kiezen, komt te vervallen, vooral omdat dit problemen voor de Belastingdienst oplevert bij het voorinvullen van de aangifte. Bovendien wordt het partnerbegrip van de inkomstenbelasting en de toeslagen geharmoniseerd.
- Stroomlijning van enkele formele bepalingen. Hierdoor wordt het voor →

belastingplichtigen mogelijk om in de fase waarin de Belastingdienst nog gegevens verzamelt en actualiseert, op een eenvoudige en snelle manier (zonder formaliteiten en met behulp van een gestructureerd formulier of een digitale variant daarvan; in de loop

van 2010 kunnen wijzigingen zelfs telefonisch worden doorgegeven) de gegevens die aan een voorlopige aanslag of voorlopige teruggaaf ten grondslag liggen te wijzigen. Het is dus niet langer nodig om in die gevallen formeel bezwaar aan te tekenen

- Tot slot worden er vereenvoudigingen voorgesteld in de belastingheffing op minerale oliën, de motorrijtuigenbelasting en de verpakkingenbelasting en wordt bij een loon tot 5.000 euro de gebruikelijkloonregeling voor directeurs-grotaandeelhouders afgeschaft.

Uniformering loonbegrip

De thans nog bestaande verschillen tussen het loonbegrip voor de loonbelasting, voor de premies volksverzekeringen, voor de premies werknemersverzekeringen en de voor de inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekeringswet worden weggenomen. Introductie van één nieuw, uniform loonbegrip levert een forse vereenvoudiging op, waardoor de loonstrook voor werknemers korter en duidelijker wordt, omdat tussenberekningen tussen bruto-loon en netto-loon en correcties bij meerdere dienstbetrekkingen niet meer nodig zijn. Voor werkgevers/inhoudingsplichtigen leidt een en ander tot een vermindering van de administratieve lasten van maar liefst 380 miljoen euro op jaarbasis. Deze forse besparing wordt bereikt door de volgende maatregelen:

- De verplichte inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekeringswet van werkgevers aan werknemers vervalt. Die bijdrage wordt bij de werknemers nu nog tot het belaste loon gerekend. In plaats daarvan komt er een nieuwe, door de werkgevers te betalen heffing die de loonberekening van de werknemer niet meer beïnvloedt. Voor werknemers heeft dat een netto-voordeel, omdat zij voortaan geen loonbelasting meer hoeven te

betalen over de inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekering. Op dit punt wordt nog een extra vereenvoudiging bereikt door de premiegrens tot waaraan werkgevers deze premie moeten betalen gelijk te schakelen aan de premiegrens voor de werknemersverzekeringen. Hierdoor stijgt de premiegrens van 32.369 euro naar 47.802 euro, waardoor het tarief kan dalen van 6,9 procent naar 6,2 procent;

- Door de omvorming tot volledige werkgeversheffing kan ook de ingewikkelde teruggave van te veel betaalde zorgverzekeringswet premie aan werknemers met een dubbele dienstbetrekking vervallen;
- Het werknemersdeel van de WW-premie is begin 2009 verlaagd tot nihil, maar wordt nu – ook formeel – volledig afgeschaft waardoor deze berekeningsregel uit de loonadministratie kan worden geschrapt;
- Het verschil tussen de grondslag voor de loonheffing en de premieheffing over de bijtelling van het privégebruik van een auto en de levensloopinleg en -opname, vervalt;
- De franchise voor het werkgeversdeel van de WW-premie vervalt, waardoor de werkgever minder gegevens hoeft bij te houden.

Omdat de uniformering van het loonbe-

grip een ingewikkelde operatie is kan deze niet eerder dan 2011 of 2012 in werking treden. Hoe ingewikkeld dit is, wordt duidelijk als wordt gekeken naar het pakket maatregelen dat wordt voorgesteld om de inkomenseffecten van deze operatie te compenseren. Dat compensatiepakket is complex en bestaat (onder andere) uit de volgende elementen: verhoging van het tarief van de eerste schijf met 2,80 procent, verlenging van de eerste schijf met 700 euro, verhoging van het tarief van de tweede schijf met 0,25 procent, inkorten tweede schijf met 1.200 euro, verlaging van de algemene heffingskorting met 35 euro, verlaging van de maximale arbeidskorting met 125 euro en met nog eens 900 euro (!) voor werknemers met een hoger inkomen (laatstgenoemde werknemers hebben dan dus nog slechts recht op een arbeidskorting van minder dan 500 euro, wederom progressieverhogend en weinig stimulerend om actief aan het arbeidsproces te gaan deelnemen of meer te gaan werken), verhoging ouderenkorting met 200 euro, verlaging aanvullende ouderenkorting met 60 euro en van de AOW-tegemoetkoming met 75 euro, snellere afbouw kindgebonden budget, verhoging van de MKB-winstvrijstelling met 2 procent, introductie van een tijdelijke belastingkorting voor belastingplichtigen in de VUT of met pre- →

pensioen (van 1 procent, met een maximum van 182 euro), verlaging van het tarief van de inkomensafhankelijke bijdrage aan de zorgverzekeringswet over AOW-uitkeringen met 2,8 procent, verlaging van het tarief van de WW-premie voor werkgevers met 2,5 procent en een snellere afbouw van de zorgtoeslag. Dit zeer uitgebreide en enigszins onoverzichtelijke pakket aan compensatiemaatregelen leidt er volgens het kabinet

toe dat de inkomenseffecten van de uniformering van het loonbegrip evenwichtig blijven. Voor 42 procent van de belastingplichtigen liggen deze effecten in de range van -0,5 procent tot +0,5 procent, 28 procent gaat er tussen de 0,5 procent en 1,5 procent op vooruit, 18 procent gaat er tussen de 0,5 procent en 1,5 procent op achteruit. Van de resterende 12 procent gaat ongeveer de helft er tussen de 1,5 procent en 3 procent op vooruit en de

andere helft tussen de 1,5 procent en 3 procent op achteruit. Het is met dit kabinet overigens niet verrassend te noemen dat de positieve effecten vaker voorkomen bij lage en middeninkomens en de negatieve effecten vaker bij hoge(re) inkomens. Vermoedelijk zal over dit voorstel en de wijze van inkomenscompensatie in de Tweede Kamer een uitgebreide discussie plaats gaan vinden.

Overige fiscale maatregelen 2010

Via het wetsvoorstel overige fiscale maatregelen 2010 worden de eerder (zie het voorgaande nummer van Fiscaal Advies) aangekondigde wijzigingen voor directeuren-groootaandeelhouders doorgevoerd. Daarbij gaat het om de doorschuiffaciliteit bij schenken van ab-aandelen, het aanpassen van de doorschuiffaciliteit bij vererven van ab-aandelen, het aanpassen van de betalingsfaciliteit bij overdracht van ab-aandelen, een eenmalige geruisloze inbreng van een ter beschikking gesteld pand in de BV, het openstellen van de herinvesteringsreserve en kostenegalisatie-reserve voor de tbs-regeling, invoering van een tbs-vrijstelling van 12

procent (vergelijkbaar met de MKB-winstvrijstelling), uitbreiding van een betalingsfaciliteit in de tbs-regeling en versoepeling van de gebruikelijkloonregeling.

Deze wet bevat voorts nog diverse andere wijzigingen, zoals met betrekking tot de inkomstenbelasting (ter zake van de toerekening van inkomen en vermogen tussen partners in het jaar van emigratie, een uitbreiding van de faciliteiten voor zeescheepvaart, een wijziging van de dieetkostenregeling en van de fiscale behandeling van quasi-legaten en uitgestelde giften), de loonbelasting (onder andere waardering vakantiebonnen op 99 procent, versoepeling pensioen in

eigen beheer), versoepeling van de deelnemingsvrijstelling in de vennootschapsbelasting en de uitbreiding van de inhoudingsvrijstelling in de dividendbelasting en enkele wijzigingen in de BPM (om constructies te bestrijden via tijdelijke export van nieuwe auto's en via het zogenoemde 'chiptunen' – waarmee automotoren worden 'opgevoerd' waardoor de CO2-uitstoot, die medebepalend is voor de hoogte van de te betalen BPM in bepaalde gevallen kan toenemen, hoewel er ook voorbeelden zijn dat die uitstoot afneemt na chiptuning).

